יותנן נמי גבי ערלה כי האי גוונא אילן שותנן נמי גבי

היוצא מן הגזע ומן השרשין חייב בערלה

דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר אמן הגזע

פטור ומן השרשין חייב וצריכי דאי

אשמועינן קמייתא בהא קאמר רבי יהודה

משום דממונא אבל גבי ערלה דאיםורא

אימא מודי ליה לר' מאיר ואי איתמר בהא בהא

קאמר ר' מאיר אבל בההיא אימא

מודי ליה לר' יהודה צריכי: [אמר] ר"ש

(אומר) כל שהעליון יכול לפשומ [וכו']: אמרי דבי רבי ינאי יובלבד שלא יאנם

בעי רב ענן ואיתימא רבי ירמיה מגיע

לנופו ואין מגיע לעיקרו [א] מגיע לעיקרו ואין

מגיע לנופו מאי יתיקו: אמר אפרים ספרא

עין משפם נר מצוה

קיט.

מ א מיי׳ פ״י מהלכות מעשר שני ונטע רבעי הלכה יט סמג עשין קלו בטור ובסמג שם ולא מללמין:

מא ב ג מיי׳ פ״ד מהל׳ שכנים הלי ט סמג עשין פנ טוש"ע ח"מ סי

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה קמיה דשבור וכו' מלכא ממש. נ"ב ובב"ב סוף דף י מבואר דהוה עכו"ם ע"ש מכומר לטוט עלו טע מית אימא ובצ"ב דף קטו ע"ב אימא דשמואל נקרא כך וכן בפסחים דף נד:

גליון הש"ם רש"י בר"ה אפריון חן שלנו. וכ"כ רש"י נחומש פ' ויחי בפסוק בן פורת יוסף. אבל הרמב"ן שם כ' דהנו"ן שרשית והוא לשון שבת ורווחא כמו פורנא

ליתמי (כתובות ד' נד) ועי׳

מוסף רש"י אפריון. מן, והוא לשון **. לכמי** (רדאווזים ממ רר).

אינן היולא מן הגוע וכו'. בלוקח אילן אחד בתוך של חבירו דקי"ל דורתניא נמי גבי מקח וממבר בה"ג. תניא גרסינן דאינה משנה בשום מקום ולא הוי כה"ג ממש דאפילו אמר ר"י היולא

מן הגזע של בעל הקרקע לא יקשה כלום שהרי עומד באוירו של בעל הקרקע וגם יונק מן הקרקע ועוד שלא היה בדעת המוכר למכור אלא

זה האילן שהיה כעין שמכר אבל לא אילו חדש שעתיד לנאת מן הגוע דלא חשיב כאילן עלמו הענפים המתחדשים אלא נחשב כאילן אחר וכן ר' מאיר אם היה אומר כאן של בעל האילן לא היה קשה על משנתנו שכמו שהענפים המתחדשים בכל שנה הם של בעל האילן ה"נ היוצא מן הגוע יהיו שלו והא דקאמר כה"ג היינו שמיפה ר"מ כאן כחו של בעל הקרקע טפי מרבי יהודה כמו במתני' ולהכי לא עביד לריכותא בסמוך אלא אערלה ואמקח וממכר ולא אמתניתין:

שבור מלכא. נראה לפרש כפיי הקונטרס דשבור מלכא היה בקי בהלכות כדאמרינן בסוף מסכת ע"ו (דף עו:) שנעץ הסכין עשר פעמים בקרקע קשה כשחתך האתרוג

הָדרן עָלך הבית והעלייה

תלמידו של ריש לקיש משום ריש לקיש בסכין לרב יהודה: הלכה כר"ש אמרוה קמיה דשבור מלכא אמר להו יאפריון נמטייה לרבי שמעון: וסליקא לה מסכת בבא מציעא

ואי להא דאפרים ספרא אטו אי לא אמר ריש לקיש הלכה כר"ש שמואל מי לא קים בדיני למיקלסיה לר"ש עד דשמע משמיה דריש לקיש דהלכתא כוותיה: אפריון. °חן שלנו:

הדרן עלך הבית והעלייה וסליקא לה מסכת בבא מציעא

בבבא בתרא (דף פא.) דדברי הכל לא קנה קרקע ואילן קטן היולא (מן הגזע או) מן השרשין לית דינא ולית דיינא דקרקע גמורה היא ומן הגזע נמי ר"מ סבר שדי נופו בתר עיקרו והתם מפרש מחי גזע ומחי

שרשין גזע כל שרוחה פני חמה שרשין שאין רואין פני חמה ואע"ג דשבח נוף העליון לבעל האילן כדקתני התם הגדילו לא ישפה התם הוא דאדעתא דהכי נחת שכל זמן שיהא ראוי לעשות פרי יהא בקרקע וישא ענף ופירי אבל אילן אחר העולה מן הגזע אילנא אחרינא הוא: חייב בערלה גרסי׳. לר״מ דאילן הוא לעצמו דגזע הסמוך לקרקע [ב] בתוך שלשה כקרקע הוא ואע"ג דלא מארעא ממש יניק שדי נופו בתר עיקרו: מגיע לעיקרו ואינו מגיע לנופו. כגון שנוטה נופו למטה: קמיה דשבור מלכח. לי נרחה שבור (א) מלכא ממש ומלך פרס היה ובקי בדינים ואמרוה להא דר"ש דמתני" קמיה וקלסה ואמר אפריון נמטייה לר"ש יקבל חן מאתנו על דבר זה. ואית דאמרי שבור מלכא שמואל דבכמה דוכתי קרי ליה הכי ואין מיושב בה דמאי אמרוה אי להא דר"ש דמתני׳ אטו שמואל לא הוה ידע לה למתניי

ל) ול"ל ותנים והים ב) טי׳ בהרח״ם ובחפר עי ביא חים ובספר ת"ח ובספר כה"י, ג) גיי הערוך הבו ליה אפרייא לרים לקים פי׳ חווק בלשון פרסי יישר כחו יישר חילו ס"א אפרייא לריש לקיש ס"א לפפייא לרים לקים ברכה ומלשון בן פורת ללומר יפרו וירכני חכמים ונבונים כמומו, ד) שיין לעיל קיה: וכני רש"יל, לעיל קיה: וכני רש"יל, בפפר החיים שחיבר אחי בפפר החיים שחיבר אחי בפחר זכיות ח"א פ"י, במומח וסיף שור בר אחי בסירות ח"א פ"י, הכמוץ חייל ופן כפוף ק"ש הרמ"א ז"ל וכן בסוף יש"ש בב"ק כתוב רמזים על הזכרת שמות הללו.

הגהות הגר"א

מב' (מגיע לעיקרו (מגיע לעיקרו מא"מ ואין מגיע לנופו) מא"מ ונ"ב הרמב"ם והרא"ש ל"ג לה וכ' דכה"ג ודאי נקרא מגיע: [ב] רש"י ד"ה חייב. הסמוך לקרקע בחוך כו'. נ"ב ומכאן כתב ראב"ד דג' טפחים סמוך למחתוו הרי הוא של תחתוו

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

ָּהַדְרָן עֲלָךְ מַפֶּכֶת בָּבָא מְצִיעָא וְהַדְרָךְ עֲלָן. דַּעְתָּן עֲלָךְ מַפֶּכֶת בָּבָא מְצִיעָא וְדַעְתָּךְ עֲלָן. לֹא נִתְנְשֵׁי מִינֶךְ מַפֶּכֶת בָּבָא מְצִיעָא 🖰 הַדְרָן עֲלָךְ מַפֶּכֶת בָּבָא מְצִיעָא וָלֹא תָתִנִשֵׁי מִינָן לֹא בָּעָלִמָא דָבִין וָלֹא בִּעָלִמָא דִּאָתֵי:

יאמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

ָיִהִי רָצוֹן מִלְפָנֵיךְ יִיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאֱלֹהֵי אূבוֹתֵינוּ שֻׁתִּהֵא תוֹרָתָךּ אֻמָּנוּתֵנוּ בָּעוֹלָם הַוֹּה וּתִהֵא עִמָּנוּ לַעוֹלָם הַבָּא. יֹ חֲנִינָא בַּר פָּפָּא רָמִי בַר פָפָּא נַחְמָן בַּר פָפָּא אַדָאי בַּר פָפָּא אַבָּא מָרִי בַּר פָפָּא רַפִּרָם בַּר פָפָּא רָכִישׁ בַּר פָפָּא סוּרְחָב בַּר פָפָּא אַדְא בַּר פָפָּא דָרוּ בַּר

ָדַעֲרֵב נָא יִיָ אֶלֹדֵינוּ אֶת דִּבְרֵי תוֹרָתָךְ בְּפִינוּ וּבְפִיפִיוֹת עַמְךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְנִהְיֶה כָּלְנוּ אֲנַחַנוּ וְצֶאֱצְאֵינוּ וְצֶאֱצְאֵי עַמְךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּלְנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶך וְלוֹמְדֵי תוֹרָתֶךָּ: מֵאוֹיְבֶי תְּחַבְּמֵנִי מִצְוֹתֶיךּ כִּי לְעוֹלְם הִיא לִי: יְהִי לִבִּי תָמִים בְּחָקֶיךְ לְמַעַן לֹא אֵבוֹשׁ: לְעוֹלְם לֹא אָשִׁבַּח פָּקוּדֶיךּ כִּי בָם חִיִּיתָנִי: בָּרוּךְ אַתָּה יִיָ לַמִּדֵנִי חָקֵיךְּ: אָמֵן אָמֵן טֶלְה וָעֶד:

מוֹדִים אַנַחָנוּ לִפָּנֵיך יִיָ אֱלֹהֵינוּ וָאֱלֹהֵי אূבוֹתֵינוּ שֲשַׂמִתָּ חֵלְקֵנוּ מִיּוֹשָׁבֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְלֹא שַׂמִתָּ חֵלְקֵנוּ מִיּוֹשָׁבֵי קָרַנוֹת. שֵׁאָנוּ מַשִּׁכִּימִים וָהֵם מַשִּׁכִּימִים. אָנוּ מַשִּׁכִּימִים לִדְבָרֵי תוֹרֶה וָהֵם מַשִּׁכִּימִים לִדְבָרִים בְּטֵלִים. אָנוּ צַמֵלִים וְהֵם צַמֵלִים. אָנוּ צַמֵלִים וּמִקַבְּלִים שָׂכָר וִהַם עַמֵלִים וִאֵינָן מִקַבִּלִים שָׂכָר. אָנוּ רָצִים וִהֵם רָצִים. אָנוּ רָצִים לִחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא וְהֵם רָצִים לִבְאֵר שַׁחַת. שֶׁנֶּאֱמֵר וָאַהָּה אֱלֹהִים תּוֹרִידֵם לִבָאֵר שַׁחַת אַנְשֵׁי דָּמִים וּמִרְמָה לֹא יֶחֱצוּ יִמֵיהֶם וַאֲנִי אֶבְטַח בָּךְּ:

ּיְהִי רָצוֹן מִלְפָנֶיךּ יְיָ אֱלֹהַי בְּשֵׁם שֶׁעֲזַרְתַּנִי לְסַיֵּם מַפֶּבֶת בְּבָא מְצִיעָא בֵּן תַּעַזְרִנִי לְהַתְחִיל מַפֶּבְתוֹת וּסְפָּרִים אֲחַרִים וּלְסַיְּמָם לֹלְמֹר וּלְלַמֵּד לִשְׁמוֹר וְלַצְשׁוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרְתֶךּ בְּאַהֲבָה. וּזְכוּת כָּל הַתַּנְּאִים וַאֲמוֹרְאִים וְתַלְמִידִי חֲכָמִים יַצְמוֹד לִי וּלְזַרְעִי שֶׁלֹא תַמוּשׁ הַתּוֹרָה מִפִּי וּמִפִּי זַרְעִי וְזֶרַע זַרְעִי עַד עוֹלְם. וְתִתְקַיֵּם בִּי בְּהִתְהַלֶּכְךְּ תַּנְחֶה אוֹתְךְ בְּשְׁכְבְּךְ תִּשְׁמֹר עֲלֶיךְ וַהְקִיצוֹתְ ָהָיא תְשִּׁיחֶךְ. כִּי בִי יִרְבּוּ יָמֶיךְ וְיוֹסִיפוּ לְךְ שְׁנוֹת חַיִּים: אוֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָה בִּשְׂמֹאלְה עֹשֶׁר וְכָבוֹד: יְיָ עוֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבְרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

ּיִתְגַּדַל וִיִתְקַדַשׁ שָׁמֵה רַבָּא. בָּעָלמָא דָהוּא עָתִיד לְאָתַחַדֶּתָא, וּלְאַחִיָּא מֵתַיָּא, וּלְאַסֶּקָא לְחַיֵּי עַלמָא, וּלְמִבְנֵא קַרְתָּא דִירוּשְׁלֵם, וּלְשַׁבְלֵל הֵיבָלֵיה בְּגַוָה, וּלְמֶעְקַר פּוּלְחָנָא נוּכָרָאָה מֵאַרְעָא, וּלְאֲתָבָא פּוּלְחָנָא דִּשְׁמַיָּא לְאַתְרֵיה, וְיַמְלִיךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בָּמַלְכוּתֵיה וִיקָרֵיה, [וַיַצִמַח פָּרָקָנָה וִיקָרֵב מִשִׁיחַה]. בִּחַיֵּיכוֹן וּבִיוֹמֵיכוֹן וּבִחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשִּׂרְאֵל בַּעַגָלָא וּבִוֹמַן קָרִיב, וִאָמָרוּ אָמֵן. יָהֵא שְׁמֵה רַבָּא מְבָרַךְּ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא. יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּא וְיִתְהַדֶּר וְיִתְעַכֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵה דְקַדְשְׁא בְּרִיךְ הוּא. לְעֵלָּא מִן בָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תָּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בִּעְלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן: עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן, וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן ּוְעַל כָּל תַּלְמִיבִי תַלְמִיבִיהוֹן, וְעַל כָּל מַאן דְּעָסְקִין בְּאוֹרַיְתָא, דִּי בְאַתְרָא (קַדִּישָׁא) הָבִין וְדִי בְבָל אֲתַר וַאֲתַר, יְבֵא לְהוֹן וּלְכוֹן שְׁלָמָא רַבָּא חָנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַיֵּי אֲרִיבֵי וּמְזוֹנֵי רְוִיחֵי וּפָּרְקָנָא מִן קֶדָם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבְּא ָמן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן: עוֹשֶׁה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמְיו הוּא בְּרַחֲמְיו יַגֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאָמֶרוּ אָמֵן: